

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
HELSENSKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska
Janusz Grzelak
Michał Nawrocki
Marek Antoni Nowicki
Stefan Starczewski

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Jerzy Ciemniewski
Sekretarz: Adam Bodnar
Skarbnik: Elżbieta Czyż
Członek Zarządu: Janina A. Kłosowska

Warszawa, dnia 14 października 2009 r.

4738

...../2009/AB

Szanowny Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Prokurator Generalny
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Do Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka zgłosili się adw. Piotr Rychłowski oraz adw. Marek Małecki, którym w ostatnich dniach Prokuratura Apelacyjna w Łodzi postawiła zarzuty popełnienia przestępstwa z art. 239 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (sygn. akt Ap V Ds. 4/09). Czyny miały polegać na tym, że wykonując zawód adwokata i będąc obrońcami Lwa R. w/w adwokaci utrudniali prowadzone wobec niego postępowanie karno-wykonawcze.

Adw. Piotr Rychłowski oraz adw. Marek Małecki poinformowali Helsińską Fundację Praw Człowieka, że w związku z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym, Prokuratura Apelacyjna w Łodzi dnia 7 października 2009 r. wydała postanowienie o zastosowaniu wobec nich środków zapobiegawczych w postaci zawieszenia w wykonywaniu zawodu adwokata oraz zakazie opuszczania kraju, z jednoczesnym zatrzymaniem ich paszportów.

Naszym zdaniem fakt zastosowania tak daleko idących środków zapobiegawczych w powyższej sprawie, a także uzasadnienie podane przez Prokuraturę Apelacyjną w Łodzi, budzi głębokie wątpliwości zważywszy na zawód wykonywany przez adw. P. Rychłowskiego oraz adw. M. Małeckiego.

Zawód adwokata jest zawodem zaufania publicznego w rozumieniu art. 17 Konstytucji RP. Spośród wszystkich zawodów zaufania publicznego jest to jednak zawód szczególnie. Jego wykonywanie służy bowiem realizacji konstytucyjnego prawa do obrony, będącego jedną z gwarancji rzetelnego procesu oraz prawa do sądu. W związku z tym siłą rzeczy w wykonywanie zawodu adwokata wpisany jest konflikt z jednostkami państwa,

których rolą oraz zadaniem jest skuteczność w zakresie ścigania oraz wykrywania przestępczości.

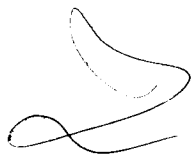
Art. 276 k.p.k. pozwala na zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci m.in. zawieszenia w prawie wykonywania zawodu. Naszym zdaniem – właśnie ze względu na szczególny status zawodu adwokata – środek ten powinien być stosowany w odniesieniu do jego przedstawicieli tylko i wyłącznie w ostateczności, kiedy nie jest możliwe zastosowanie innych, mniej dolegliwych, środków zapobiegawczych. Za każdym razem stosowanie takiego środka powinno być dogłębnie uzasadnione, ze względu na dotkliwą ingerencję w prawa jednostki wiążącą się z konsekwencjami jego zastosowania.

W przeciwnym wypadku zachodzi ryzyko, że środek ten może być wykorzystywany przez prokuraturę jako element sankcji w stosunku do adwokatów, szczególnie jeśli połączony jest z rygorem natychmiastowego wykonania. Teoretycznie można sobie wyobrazić sytuację, w której prokuratura – po uprzednim przedstawieniu zarzutów - decyduje się na zastosowanie środka zapobiegawczego z art. 276 k.k. wobec adwokata, w sytuacji kiedy ten sam adwokat jest obrońcą w innym postępowaniu prowadzonym przez tę samą jednostkę prokuratury. Już sama taka możliwość rodzi potencjalny konflikt interesów. Nie zmienia tego fakt, że postanowienia prokuratury są przedmiotem kontroli ze strony sądu, ponieważ do czasu ich ewentualnego uchylecia są one skuteczne i wywierają skutki prawne w postaci np. wygaśnięcia pełnomocnictw. Nie zmienia tego także fakt, że postawione zarzuty mogą się później okazać bezzasadne.

Należy także pamiętać, że zawód adwokata jako zawód zaufania publicznego charakteryzuje się tym, że jego wykonywanie związane jest z daleko idącym przestrzeganiem norm etycznych, a także nadzorem ze strony samorządu zawodowego. Do jednej z zasad etycznych należy ocena własnych zachowań przez członków samorządu. Dlatego dla każdego adwokata normą etyczną jest rozważenie we własnym sumieniu czy w przypadku postawienia zarzutów karnych nie powinien zawiesić wykonywania zawodu do czasu ostatecznego wyjaśnienia sprawy. Do kompetencji samorządu adwokackiego należy również rozważenie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, które może prowadzić nawet do zawieszenia wykonywania zawodu czy pozbawienia takiego prawa. Niepokojące jest jednak jeżeli taką decyzję – za adwokata czy organy adwokatury – podejmuje w sposób nagły prokuratura będąca zazwyczaj przeciwnikiem procesowym i naturalnie znajdująca się w sytuacji konfliktu interesów.

W związku z powyższym zwracamy się do Pana Prokuratora z prośbą o interwencję oraz o zbadanie sprawy w trybie nadzoru służbowego, ze względu na ryzyko powstania niebezpiecznego precedensu dla funkcjonowania demokratycznego państwa prawnego, autonomii i niezależności zawodów prawniczych oraz ochrony praw jednostek.

W imieniu Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

ny usson' 27 czerwiec 1

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
SEKRETARZ ZARZĄDU

Adam Bodnar

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU

Danuta Przywara